

STRESZCZENIA

Barbara Klimas, Antoni Fajferek

Rola państwa w procesie globalizacji

Od wielu już dziesięcioleci trwa spór o rolę państwa w gospodarce. Udział państwa w gospodarce, jego zakres, formy i instrumenty oddziaływania na przebieg procesów gospodarczych są przedmiotem dyskusji i sprzecznych poglądów zarówno w ekonomii jak i praktyce gospodarczej. Problem ten zawsze obecny i ważny, wydaje się szczególnie istotny w okresie przemian współczesnej gospodarki na tle procesów globalizacyjnych. Przemiany te wiążą się z wieloma wyzwaniami i zagrożeniami, które muszą być uwzględnione w prowadzonej polityce. Globalizacja i związana z nią gospodarka oparta na wiedzy, społeczeństwo informacyjne – stanowią dziś wielkie wyzwanie dla polityki gospodarczej i społecznej państwa. Globalizacja w zasadniczy sposób zmienia kontekst postrzegania gospodarczej i społecznej roli państwa. Występujących obecnie problemów w poszczególnych dziedzinach życia społeczno-ekonomicznego nie można rozwiązywać w oderwaniu od uwarunkowań ogólnoswiatowych.

Mirosław Czapka, Krzysztof Janik

*Polityka społeczno-gospodarcza państwa w zakresie restrukturyzacji
polskiego górnictwa węgla kamiennego*

Na tle polityki społeczno-gospodarczej dokonano analizy procesu restrukturyzacji polskiego górnictwa węgla kamiennego, ze szczególnym uwzględnieniem jego aspektu społecznego. Zwrócono uwagę na znaczenie roli państwa w procesie restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego jako podsystemu polityki gospodarczej państwa. Przedstawiono elementy „społeczne” w programach restrukturyzacyjnych realizowanych w latach 1990-1997 i 1998-2006. Zwrócono uwagę na nieuwzględnienie skutków społecznych mogących powstać w wyniku realizacji programów restrukturyzacyjnych, a także na brak dobrze zorganizowanego zaplecza instytucjonalnego do ich realizacji.

Antoni Fajferek, Krzysztof Janik

*Wpływ polityki gospodarczej państwa na restrukturyzację
polskich przedsiębiorstw górniczych węgla kamiennego*

Na wstępie określono miejsce „polityki gospodarczej” w całokształcie funkcji ekonomicznych państwa. Przedstawiono narzędzia polityki przemysłowej jako podsystemu polityki gospodarczej. Przytoczono główne założenia planów gospodarczych powstałych w okresie transformacji gospodarczej w Polsce. Omówiono politykę wobec sektora górnictwa węgla kamiennego w kontekście tworzonych i realizowanych programów restrukturyzacyjnych. Dokonano oceny wpływu polityki gospodarczej państwa na restrukturyzację polskich przedsiębiorstw górniczych. Zwrócono uwagę na znaczenie polskiego górnictwa węgla kamiennego wobec zachowania bezpieczeństwa energetycznego kraju.

Alfreda Zachorowska, Iwonna Anna Pysznik

Ocena działalności inwestycyjnej polskich podmiotów gospodarczych

Skala inwestycji w gospodarce jest odzwierciedleniem stanu i perspektyw jej rozwoju. Dlatego też okresy wysokiego tempa inwestowania oznaczają na ogół proces ekspansji sektora przedsiębiorstw oraz dobrą koniunkturę gospodarczą, i odwrotnie, zahamowanie działalności inwestycyjnej sygnalizuje trudną sytuację gospodarczą danego kraju. W artykule przedstawiono analizę i ocenę nakładów inwestycyjnych poniesionych przez polskie podmioty gospodarcze w latach 1981-2008.

Antoni Fajferek, Marcin Motnyk

Modele nadzoru właścicielskiego w spółkach akcyjnych

Nadzór właścicielski jest jednym z najbardziej istotnych elementów wpływających na funkcjonowanie organizacji. Szczególnie jego rola jest istotna w przypadku spółek akcyjnych, gdzie dochodzi do najbardziej widocznego rozdzielenia własności od zarządu. Podział ten powoduje powstanie szeregu problemów związanych z nadzorem nad powierzonymi zasobami. Konsekwencją tego, jest pojawienie się w strukturze spółki specjalnego organu odpowiedzialnego za nadzór. Każdy kraj w przeciągu wielu lat wykształcił swój własny model nadzoru właścicielskiego. Pomimo pozornej różnorodności rozwiązań istnieje na tyle dużo cech wspólnych tych modeli, że pozwalają one na zasadniczy podział na model anglo-amerykański i niemiecko-japoński.

Bogusław Pieczyński, Iwonna Anna Pysznik

Wyznaczanie cen produktów i usług w przedsiębiorstwie. Przypadek wielu produktów i usług

Prognozowanie wolumenu sprzedaży oraz ustalanie poziomu cen w przedsiębiorstwie jest jednym z najważniejszych zadań menadżerów w przedsiębiorstwie, a w szczególności menadżerów produktów, których powołuje się w dużych przedsiębiorstwach. W niniejszym artykule zaprezentowano stosunkowo prostą metodę prognozowania wolumenu sprzedaży oraz wyznaczania cen optymalnych poszczególnych produktów (usług), która może być wykorzystywana z powodzeniem w małych i średnich przedsiębiorstwach. W metodzie tej wykorzystano indywidualną krzywą popytu na poszczególne produkty. Rozważania teoretyczne oparto na przykładzie przedsiębiorstwa wytwarzającego dwa produkty. W sposób oczywisty metodę tę daje się uogólnić na przypadek wielu produktów. Zaprezentowano zarówno modele i procedurę postępowania w oparciu o wzory analityczne, jak też przedstawiono model i procedurę oparte na modelu tabelarycznym, który może być lepiej zrozumiały dla przedsiębiorców.

Józef Jagas

Przedsiębiorstwo w Nowej Ekonomii Instytucjonalnej

Powstanie całej subdyscypliny ekonomii, nowego instytucjonalizmu, było wynikiem zwrócenia uwagi na fakt, że zasady i normy stanowią podstawowy element racjonalnych działań ekonomicznych. Taką instytucją działającą wg norm formalnych w rozumieniu Nowej Ekonomii Instytucjonalnej jest przedsiębiorstwo. W artykule omówiona została nie tylko problematyka przedsiębiorstwa w koncepcji Nowej Ekonomii Instytucjonalnej, ale także teorie twórców i zwolenników kierunku nowego instytucjonalizmu.

Barbara Klimas

Kryzys państwa opiekuńczego i kierunki reform

Tradycyjne instytucje państwa opiekuńczego nie odpowiadają na nowe wyzwania, nie uwzględniają nowych potrzeb rozwoju i wzrostu konkurencyjności gospodarek. W odchodzeniu od socjalnych funkcji państwa, w ograniczaniu ekspansji państwa opiekuńczego upatruje się szansę na stworzenie warunków dla większej konkurencyjności gospodarek i bardziej dynamicznego ich wzrostu. W ramach odwrotu od dotychczasowego modelu państwa opiekuńczego podejmowane są liczne reformy. Na nowo definiuje się przedmiot polityki społecznej, przewartościowaniu ulegają jej cele i zakres społecznych funkcji państwa. Państwo opiekuńcze w swoim tradycyjnym sensie ulega zmianom czy nawet ograniczeniu, ale jednocześnie w większym stopniu współdziała ze społeczeństwem, kształtując społeczeństwo obywatelskie. Wysoce kontrowersyjny stał się współcześnie problem roli państwa w sferze społecznej wobec wielopodmiotowości polityki społecznej i ograniczeń wynikających z procesów globalizacji i pogłębiającej się integracji europejskiej. Przemiany w sferze gospodarczej, jak również wyższy stopień złożoności struktury społecznej przekładają się na bardziej skomplikowane cele i zadania stojące przed polityką społeczną.

Łukasz Pięta, Iwonna Anna Pyszniak

Idea sprawiedliwości w życiu społecznym i gospodarczym

Głównym celem artykułu jest analiza ewolucji idei sprawiedliwości społecznej od czasów starożytnych. Autorzy artykułu przedstawiają główne myśli wielkich filozofów, którzy zajmowali się tym problemem od Arystotelesa do Rawlsa. Zagadnienie sprawiedliwości społecznej nie jest obecne tylko w filozofii. Ekonomia także zajmuje się tym problemem, przykładowo analizując podział wytworzonego dochodu. W dzisiejszych czasach ludzie mówią co jest sprawiedliwe a co sprawiedliwe nie jest, ale czasami nie zdają sobie sprawy co to pojęcie właściwie znaczy. Podstawowym warunkiem rozumienia zagadnienia sprawiedliwości społecznej jest wiedza o jej trzech rodzajach, warunkujących relacje międzyludzkie.

Ewa Jabłońska-Kośmider

Wartości niematerialne jako zasoby ekonomiczne

We współczesnej gospodarce w coraz mniejszym zakresie o wartości firmy decydują zasoby zaliczane do tradycyjnej kategorii zasobów materialnych. Czynnikiem, który ma coraz większe znaczenie jest umiejętność tworzenia, rozwijania, wykorzystywania oraz obrotu zasobami niematerialnymi. Szczególną rolę wśród zasobów niematerialnych pełni kapitał intelektualny jako jedno z najbardziej niewyczerpywalnych zasobów oraz zapewniających osiągnięcie długookresowej przewagi konkurencyjnej. Możliwości pomiaru kapitału intelektualnego stanowią o wzroście wartości informacyjnej współczesnej rachunkowości. Ze względu na znaczne zindywidualizowanie i specyfikę kapitału intelektualnego w poszczególnych jednostkach gospodarczych trudno będzie wskazać obligatoryjny zestaw wskaźników stanowiących element sprawozdania finansowego, ale nie można wykluczyć takiej możliwości.

Łukasz Pięta

Co ekonomiści wiedzą o wzroście zrównoważonym

Głównym celem artykułu jest przedstawienie teorii wzrostu zrównoważonego opracowanych przez ekonomistów w XX wieku. Koncepcja ścieżki wzrostu zrównoważonego jest podstawowym elementem makroekonomii. Zakłada ona, że zasób kapitału i produkcja rosną w tym samym tempie co zasoby siły roboczej. Większość modeli wzrostu zbudowanych jest na zasadzie input-output, co jest po części spowodowane teoretycznymi przekonaniem oraz historycznymi obserwacjami.

Włodzimierz Kotowski

Postępująca zmiana bazy surowcowej czynnikiem wzrostu pozycji metanolu w gospodarce światowej

W artykule scharakteryzowano zachodzące zmiany bazy surowcowej dla wytwórczości nośników energii oraz dla światowego przemysłu chemicznego równoległe do rosnącego zaludnienia planety i rozwoju naszej cywilizacji. Opisano metody produkcji wodoru, zaprezentowano wyniki badań nad katalitycznym uwodornianiem ditlenku węgla do metanolu oraz węglowodorów metodą Fischera-Tropscha.

Xenie Łukoszová

Wpływ otoczenia europejskiego na rynek usług logistycznych

Artykuł zajmuje się rozwojem, współczesnymi cechami, tendencjami i podstawowymi zadaniami Eurologistyki – logistyki na terytorium Unii Europejskiej. To znaczy, że przedmiotem artykułu nie jest logistyka na poziomie gospodarki przedsiębiorstwa, ale przede wszystkim problemy logistyczne z punktu widzenia makrootoczenia europejskiego. Podstawowym zadaniem eurologistyki i istniejących w ramach niej systemów

eurologistycznych jest zapewnienie odpowiedniego poziomu obsługi europejskim klientom i klientom europejskich przedsiębiorstw, ułatwienie logistycznych przepływów towarowych i połączona z tym obniżka kosztów na wspólnym rynku Unii Europejskiej i rynkach międzynarodowych.

Petr Šnapka

*The issues assessment of the appropriateness applications outsourcing
for increasing performance of the entity*

Summary

One of the possibilities how to increase performance in process realization in business is application of outsourcing (that is application of external resources in performing particular processes). This paper deals with main criteria (factors) that can be used in decision making about suitability (efficiency) of outsourcing application, possible problems joined with providing outsourcing, selection of suitable provider and assessment of risks connected to outsourcing realization.